

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

KONAČNI IZVJEŠTAJ O DOGAĐAJU

Djelovodni broj izvještaja o događaju: (Odjeljenja/pisarnice)	1-6-29-11-133-2/15
Događaj:	Slijetanje bez odobrenja kontrole letenja
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	06.02.2015. godine, 15:00 UTC, LQBK
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none"> - Avion ATR 72 - Vozila aerodromskog preduzeća - Kontrolor letenja
Opis događaja:	<p>U prvom kontaktu, izvršni kontrolor je dao instrukciju predmetnom vazduhoplovu da leti ka LAK, te da očekuju ILSz prilaz za stazu 17, na šta je posada tražila ILSy, što im je i odobreno. Posadi su proslijeđeni meteo podaci (niska oblačnost, sumaglica, smanjena vidljivost 1000m i ostale podatke), kao i informaciju o stanju piste na kojoj je u toku bilo čišćenje snijega, kao i da očekuju napuštanje piste spojnicom B, koja je očišćena. Na 10 (Nm) od LAK predmetni vazduhoplov dobija odobrenje za prilaz, te instrukciju da javi ILS <i>established</i>. Izvršni kontrolor je tada naložio radnicima aerodromskog preduzeća da sklone vozila sa piste u roku od 5 minuta (kada je po kontrolorovom proračunu vazduhoplov trebao da bude u odletu od LAK ka BLK). U 15:02 kontrolor letenja uočava predmetni vazduhoplov na pisti, u blizini spojnice A. U tom trenutku vozila su napuštala pistu spojnicom B, tako da je izbjegnuta veći incident. Izvršni kontrolor tada poziva šefa smjene i podnosi izvještaj, uz konstataciju da posada nije postupila po poslednjoj datoj instrukciji, te da su sletjeli bez odobrenja kontrole letenja. Drugog saobraćaja nije bilo.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	<p>Predmetni avion je bio u fazi slijetanja na Međunarodni aerodrom Banja Luka.</p> <p>Vozila aerodromskog preduzeća su čistila snijeg sa PSS. Kontrolor letenja je bio u kontaktu i sa radnicima aerodromskog preduzeća koji su se nalazili na PSS i sa posadom predmetnog vazduhoplova.</p>

Okolnosti pod kojima se događaj desio:	Meteorološki uslovi su bili IMC, vjetar 340/05 (kt), vidljivost 1000 (m), oblaci OVC 004, temperatura 0°, QNH pritisak 1012 (hPa).
Preduzete mjere: 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA.	1. Predmetna avio-kompanija i BHANSA su izvršile istragu ovog događaja. 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.
Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	C4 prema ESARR-u 2, 2C prema ICAO-u Prilikom ovog događaja došlo je do značajnog smanjenja bezbjednosnih margina, tako da je potrebno primjeniti mjere prevencije kako bi se smanjila vjerovatnoća dešavanja događaja ovakve vrste. Ovakva vrsta događaja rijetko se dešava.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	1. Potrebno je da predmetna avio-kompanija izvrši modifikaciju SOP-a koji se odnosi na sprječavanje ovakvog ili sličnog događaja, kako je predviđeno mjerama prevencije u istrazi ovog događaja od strane avio-kompanije B&H Airlines. 2. Potrebno je da predmetna avio-kompanija i prestavnici JPAKL Banja Luka organizuju zajednički sastanak s ciljem zajedničkog podizanja svijesti o operativnim hazardima, uz naglasak na aspekte ljudskog faktora, važnosti standardne komunikacije. 3. Potrebno je da kontrolori letenja pri uslovima smanjene vidljivosti i sniježnih padavina češće provjeravaju poziciju i visinu vazduhoplova.
Prijedlog drugih mjera:	Ne
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	Ne. Ovaj izvještaj biće proslijeđen avio-kompaniji B&H Airlines i Agenciji za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi Bosne i Hercegovine (BHANSA).
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić, 03.04.2015. godine
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović, 14.04.2015. godine